

DRENG, 5 ÅR:

'DET ER DEN FEDESTE INSTITUTION'!

Haderslev
Kommune

De gør i 'kodning'. Hvert rum kan via farve-paletter og indretning 'afkodes' af børnene. Det er æstetisk og det har skabt ydre og indre ro i institutionen.

Anne Nøhr Andresen, pædagog og Daglig Pædagogisk Leder fortæller og viser rundt

Vi er optaget af to ting, når det kommer til indretning: Det skal være godt at se på og det skal fungere på en måde, så både børn og voksne får både indre og ydre ro.

Vi 'koder' hvert rum, blandt andet med farverne

Med hjælp fra en mor fra bestyrelsen, der er fysioterapeut, og Louise Friis¹ blev vi meget bevidste på dette med at 'kode rum', altså sende tydelige signaler om, hvad det kan bruges til; hvad der inviteres til. 'Her kan man læse en bog'. 'Her kan man sidde lidt stille for sig selv'. 'Her kan man løbe'. Det handler om indretning, materialer, redskaber.

Vi lærte også at bruge farverne til at kode. Én farve inviterer til fordybelse (den blå), én anden til ro (den grønne). Man kan sige, der skabes rum ved hjælp af farver og genstande og børnene kan dermed 'aflese', hvad der er mulighed for netop hér. Rummet får en identitet, kunne man sige.

Og det er jo 'ren æstetik' – at for eksempel øjnene hviler så godt her i den blå og grønne farve. Vekselvirkningen mellem farverne er ifølge teoretikere² godt for øjnene; musklerne i øjnene arbejder, men de trættes ikke, de finder ro. Store arealer der er ensfarvede er faktisk anstrengende for øjnene. Her får øjnene noget at arbejde med på en rar måde.

Lange gange med løb, støj og kaos er blevet til små rum med ro og hygge

Lange gange betyder jo normalt for børn: "Hér kan man løbe!" - og det syntes vi hurtigt gav os mange udfordringer. Hvis de kun inviterer til en lidt 'vild tilgang', så kan det blive for ensidigt og belastende

¹ Louise Friis Design. Se også artikel af hende i 0-14 nr. 2-2014: 'Skoven taler til sanserne' (side 6 ff)

² Blandt andet Hugo Kükelhaus, tysk pædagogisk tænker, snedker, kunstner

og det gjorde, at vi måtte se strukturelt på det. Hvordan kunne vi ændre 'invitationen', så det både var rart for – alle – børnene og til at leve med?

Lågerne skaber små rum på gangene og farver og indretning 'koder' mulighederne for børnene. Nu er det en rolig gang.

Lågerne er derfor både beregnet til at bremse den vilde flugt og til samtidig at skabe små rum i rummet. Og vi kan hele tiden med enkle midler ændre rummenes størrelse og funktion. Vi ændrede det på én gang fra et gangareal til flere rum og gjorde det fleksibelt. Mange besøgende voksne i vores institution nævner for os, at der er en dejlig ro i institutionen.

Et 'skab' på gangen bryder og giver mulighed for en rolig stund. Bemærk tæppet i bunden. Der også belysning og en krog til iPad!

Andre rum er mere 'kodet' til, at børnene selv skal skabe deres aktivitet – via farver, indretning, materialer.

Et forundrings-og legeskab på hjul, produceret af "Humania" efter ide af Ut og Louise Friis. Her er legemulighederne tydeligt kodet ...

... for eksempel til eventyrlege. Man kan også tage skabet med sig ind på sin stue.

Døre i forskellige farver skaber ro og afslapethed.

I de enkelte rum skabte vi nye invitationer og kodninger - Bemærk for eksempel 'skabet' her midt i gangen, hvor der er tæpper og lys (som skifter styrke) inde! Lyset skifter styrke ind i mellem – hvorved kodningen også kan skifte. Og bemærk også den lille krog beregnet til at hænge en iPad op, så de samtidig kan høre musik.

Herinde er der derimod ikke mange kodninger. En 'svag kodning' udfordrer børnene til at have mere samtale og aftale mere for at få en leg i gang og vedligeholde den.

De magiske skabe

Her er der jo en helt ny kodning (vi er nu i børnehave-afdelingen) – der er et Lego-rum, et rum med forskelligt trælegetøj derind. Her kan man lege eller man kan rulle skabet med ind på sin stue. Børnene kan også blot sætte sig ind i det skab, de har lyst til at være i – og være sig selv

alene eller i en meget lille gruppe. Skabet kan sætte en leg i gang eller de kan selv sætte en leg i gang og bruge skabet. Her får man stor hjælp af skabets kodning til at finde sin leg. Og de opfordrer til at bruge meget sprog mellem børnene, blot for at lave legeaftalerne. Andre rum har måske kun puder og tæpper, hvor man altså selv skal 'skabe legen'.

Og se engang, hvor lækkert (æstetisk), det er indrettet!

Toiletter med orientalsk farve-palet; og med urinal!

På toiletterne bemærker man nok først, at der er afskærmede båse, som oven i købet kan låses

indefra, hvis barnet har lyst til det (en voksen kan nemt komme til hjælp, hvis der går panik i det), for nogle børn har faktisk brug for en vis privathed i dén situation.

Og så har vi anvendt 'den orientalske palet' i farvevalget³. Det er mest 'flade farver'. Ikke postkasserød men mere afdæmpet rød for eksempel.

Plus der er rigtige drenge-urinaler!

Et ude-areal med frugt, blomster, kastanjetræer, højbede og kollektive gynger!

Vi lavede en masterplan i samarbejde med 'HedeDanmarks' landskabsarkitekt, Lene Lundhøj, og aktive forældre. Vi ønskede et æstetisk areal med mangfoldige muligheder. I vores arbejdsproces har vi anvendt metoden 'Den kreative platform' fra Ålborg Universitet. Vi har fået kastanje- og

³ Den europæiske palet hedder til sammenligning rød-gul-blå. Læs mere i Kasper Heiberg: "Den europæiske palet" (1975)

frugttræer, så børnene nogle gange kan se blomster eller frugter, som de kan lege med eller spise fra eller tilberede. Vi har også højbede med gulrødder, og andet. Vi kan tiltrække fugle (med fuglehegn), sommerfugle, hvepse og bier, vi har ribs-hegn (børnene synes, det er hyggeligt at nippe fra dem).

Altså mange alsidige muligheder og delt op i 'zoner' ud fra huset. Vi voksne legede på et kursus sammen på en måde, hvor vi hele tiden skulle 'finde på' og vi udviklede i den proces de muligheder, vi gerne ville bygge ind i – kode – vores udeareal med. Og inden alt dette havde vi spurgt børnene selv, hvad det var de gerne ville have af muligheder udendørs, blandt andet med hjælp fra en studerende, der havde arbejdet med æstetik og design. For eksempel sagde børnene i disse interviews, at de manglede nogle 'gemmesteder',

nogle huler. Det kan de nu bruge blandt andet fuglehegnene til.

Vi prøver også at få det ude ind og det inde ud. For eksempel maler vi udendørs og Louise Friis har brugt aftryk på enkelte malede flader af mælkebøtteblade og kastanjeblade som findes ude i haven. Plus at børnene slæber alting udefra med ind. Pinde, frugter, blomster.

Bemærk også gyngerne – som svinger ind mod midten. Man kan se hinanden og kommunikere. Dét nyder børnene rigtig meget.

Børn der er omgivet af god kvalitet og æstetik bliver også bedre til at lege og har færre konflikter

Vi har undervejs tænkt i både, at det skulle være smukt/æstetisk – et 'kunstværk' i sig selv - og samtidig invitere til mange slags aktiviteter.

Jeg tror, børn der færdes her, får en bedre fornemmelse for kvalitet og æstetik end andre børn. Det er afgørende, hvordan vi møder hinanden og verden og om vi er omgivet af noget, der er godt for vores sanser. 'Alt er ikke lige godt'. Noget har mere kvalitet end andet. Jeg har også arbejdet i andre institutioner og jeg observerer klart, at børnene her hos os er bedre til at lege. Og gode til at finde steder hvor de kan finde på mange forskellige lege. Plus at vi tydeligt har færre konflikter. Og pædagogerne skælder meget lidt ud - faktisk næsten ikke!

Direkte telefon: 74345450

anoe@haderslev.dk

www.haderslev.dk

Udsnit af udeareal. Mange muligheder, meget for øjet og for andre sanser.

Kollektive gynger hvor man gynger ind mod hinanden og kan have kontakt!

